

Utrera Domínguez, David

## La natura

In: Utrera Domínguez, David. *Cvičení z katalánštiny*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2014, pp. 88-108

ISBN 978-80-210-7436-1; ISBN 978-80-210-7439-2 (online : Mobipocket)

Stable URL (handle): <https://hdl.handle.net/11222.digilib/131597>

Access Date: 21. 02. 2024

Version: 20220831

Terms of use: Digital Library of the Faculty of Arts, Masaryk University provides access to digitized documents strictly for personal use, unless otherwise specified.

## 8. La natura

### 1. La Terra

el globus terraqüi  
 el nucli terrestre  
 l'escorça terrestre  
 el continent

### *Země*

*zeměkoule*  
*zemské jádro*  
*zemská kůra*  
*kontinent*

### Astrologia– astronomia

el sistema solar  
 el Sol  
 Mercuri (m.)  
 Venus (m.)  
 La Terra  
 Mars  
 Júpiter (m.)  
 Saturn (m.)  
 Urà (m.)  
 Neptú (m.)

*sluneční soustava*  
*Slunce*  
*Merkur*  
*Venuše*  
*Země*  
*Mars*  
*Jupiter*  
*Saturn*  
*Uran*  
*Neptun*

la Lluna:  
 lluna nova  
 mitja lluna  
 lluna creixent  
 lluna minvant  
 lluna plena  
 eclipsi total  
 eclipsi parcial  
 la sortida del sol  
 la posta de sol  
 les constel·lacions australs  
 la Creu del Sud

*Měsíc*  
*nový*  
*půlměsíc*  
*dorůstající Měsíc*  
*ubývající Měsíc*  
*úplněk*  
*úplné zatmění*  
*částečné zatmění*  
*východ slunce*  
*západ slunce*  
*konstelace hvězd*  
*Jižní kříž*

l'Óssa Major  
 l'Óssa Menor  
 la Via làctia  
 els signes del zodíac  
 Àries  
 Taure  
 Gèminis  
 Càncer  
 Lleó  
 Verge  
 Llibra  
 Escorpió  
 Sagitari  
 Capricorn  
 Aquari  
 Peixos  
 predir el destí

### **la cartografia**

el mapa geogràfic  
     polític  
 el mapamundi  
 l'eix de la Terra  
 el paral·lel  
 el meridià  
 l'equador separa els hemisferis  
 l'hemisferi nord/sud  
 el tròpic de Càncer  
     de Capricorn  
 el cercle polar àrtic  
     antàrtic  
 el Pol Nord  
     Sud

*Velký vůz*  
*Malý vůz*  
*Mléčná dráha*  
*znaky zvěrokruhu*  
*Beran*  
*Býk*  
*Blíženci*  
*Rak*  
*Lev*  
*Panna*  
*Váhy*  
*Štír*  
*Střelec*  
*Kozoroh*  
*Vodnář*  
*Ryby*  
*předpovědět osud*

### **kartografie**

*zemepisná mapa*  
*politická mapa*  
*mapa světa*  
*zemská osa*  
*rovnoběžka*  
*poledník*  
*rovník odděluje polokoule*  
*severní/jižní polokoule*  
*obratník Raka*  
*obratník Kozoroha*  
*severní (arktický) polární kruh*  
*jižní (antarktický) polární kruh*  
*severní pól*  
*jižní pól*

la zona glacial	<i>oblast věčného ledu</i>
temperada	<i>mírné pásmo</i>
subtropical	<i>subtropické pásmo</i>
tropical	<i>tropické pásmo</i>
els quatre punts cardinals	<i>čtyři světové strany</i>
el sud	<i>jih</i>
l'oest	<i>západ</i>
el nord	<i>sever</i>
l'est	<i>východ</i>
el nord-est	<i>severovýchod</i>
el nord-oest	<i>severozápad</i>
el sud-oest	<i>jihozápad</i>
el sud-est	<i>jihovýchod</i>
el Pròxim Orient	<i>Blízký východ</i>
l'Orient Mitjà	<i>Střední východ</i>
l'Orient Llunyà	<i>Dálný východ</i>
el grau	<i>stupeň</i>
la longitud	<i>délka</i>
la latitud	<i>šířka</i>
el compàs	<i>kompas</i>
la brúixola	<i>busola</i>
<b>els continents</b>	<b><i>světodíly</i></b>
Europa (f.)	<i>Evropa</i>
Àsia (f.)	<i>Asie</i>
Àfrica (f.)	<i>Afrika</i>
Oceania (f.)	<i>Oceánie</i>
Amèrica (f.) del Nord	<i>Severní Amerika</i>
Central	<i>Střední Amerika</i>
del Sud	<i>Jižní Ameirika</i>
les regions polars	<i>polární oblasti:</i>
l'Àrtic	<i>Arktida</i>
l'Antàrtida	<i>Antarktida</i>

d) la hidrosfera	
el mar	<i>moře</i>
l'oceà	<i>oceán</i>
l'Oceà Atlàntic	<i>Atlantický oceán</i>
Pacífic	<i>Tichomořský oceán</i>
Índic	<i>Indický oceán</i>
Glacial Àrtic	<i>Severní ledový oceán</i>
Glacial Antàrtic	<i>Jižní ledový oceán</i>
el mar Mediterràni/la mar Mediterrània	<i>Středozemní moře</i>
Bàltic	<i>Baltické moře</i>
Negre	<i>Černé moře</i>
del Nord	<i>Severní moře</i>
Mort	<i>Mrtvé moře</i>
alta mar	<i>širé moře</i>
el far	<i>maják</i>
la platja	<i>pláž</i>
la costa	<i>pobřeží</i>
l'onada	<i>vlna</i>
l'escuma	<i>pěna</i>
el penya-segat	<i>skalní útes</i>
el golf	<i>záliv</i>
la badia	<i>zátoka</i>
la península	<i>poloostrov</i>
l'istme	<i>šije</i>
l'illa	<i>ostrov</i>
l'illot	<i>ostrůvek</i>
el Golf de Biscaia	<i>Biskajský záliv</i>
l'Estret de Gibraltar	<i>Gibraltarský průliv</i>
la Península Ibèrica	<i>Iberský poloostrov</i>
les Illes Balears	<i>Balearské ostrovy</i>
l'arxipèlag	<i>souostroví</i>
el riu	<i>řeka</i>

el rierol	<i>potok</i>
la riba	<i>břeh</i>
la font	<i>pramen</i>
la presa	<i>přehrada</i>
el dic	<i>hráz; jez</i>
el llac	<i>jezero</i>
la llacuna	<i>jezíčko</i>
l'estany	<i>rybník</i>
aigua salada	<i>slaná voda</i>
aigua dolça	<i>sladká voda</i>
de font	<i>pramenitá</i>
potable	<i>pitná</i>
de pluja	<i>dešťová</i>
mineral	<i>minerální</i>
termal	<i>léčivá</i>
el navegant	<i>mořeplavec</i>
donar la volta al món	<i>objet, obeplout svět</i>
<b>la superfície terrestre</b>	<b><i>zemský povrh</i></b>
el turó	<i>kopec</i>
la muntanya	<i>hora</i>
la serralada	<i>pohoří</i>
la cresta	<i>hřeben (hory)</i>
l'altiplà	<i>náhorní rovina</i>
el cim	<i>vrcholek (zasněžený)</i>
l'allau	<i>lavina</i>
escalar	<i>zlézt (horu)</i>
l'escalador	<i>horolezec</i>
l'alpinisme	<i>horolezectví</i>
el congost	<i>průsmyk</i>
el precipici	<i>propast</i>
el canó	

la vall  
 el peu d'una muntanya  
 el vessant – la pendent  
 la cova  
 la plana  
 la terra baixa

*údolí*  
*úpatí hory*  
*stráň, svah*  
*jeskyně*  
*rovina*  
*nižina*

### **les catàstrofes naturals**

la sismologia  
 l'ona sísmica  
 l'epicentre  
 el sismògraf  
 l'activitat volcànica  
 el volcà extint  
 el volcà actiu  
 el cràter  
 el corrent de lava  
 el despreniment  
 el diluvi  
 l'incendi  
 l'huracà

### **přírodní katastrofy**

*seismologie*  
*seismická vlna*  
*epicentrum*  
*seismograf*  
*sopečná činnost*  
*vyhaslá sopka*  
*činná sopka*  
*kráter*  
*proud lávy*  
*sesuv*  
*potopa, záplava, povodeň*  
*požár*  
*hurikán*

### **l'ecologia**

el medi ambient  
 la contaminació  
 la conservació – la protecció de la naturalesa  
 el deteriorament ecològic  
 les emissions  
 el producte químic nociu  
 el material radioactiu  
 les deixalles radioactives  
 la radiació ultraviolada

### **ekologie**

*životní prostředí*  
*znečištění*  
*zachování, ochrana přírody*  
*zhoršení, poškození životního prostředí*  
*emise*  
*škodlivá chemická látka*  
*radioaktivní materiál*  
*radioaktivní odpad*  
*ultrafialové záření*

el forat a la capa d'ozó	<i>ozonová díra</i>
l'aerosol	<i>aerosol</i>
l'efecte hivernacle	<i>skleníkový efekt</i>
l'escalfament de l'atmosfera, del planeta	<i>oteplování atmosféry, zeměkoule</i>

## 2.Fauna

l'animal domèstic	<i>domácí zvíře</i>
salvatge	<i>divoké zvíře</i>
carnívor	<i>masožravé zvíře</i>
herbívor	<i>býložravé</i>
insectívor	<i>hmyzožravé</i>
omnívor	<i>všežravé</i>
aquàtic	<i>vodní</i>
diürn	<i>denní</i>
nocturn	<i>noční</i>
indòmit	<i>nezkrotný</i>
el mamífer	<i>savec</i>
la caça major	<i>vysoká (zvěř)</i>
alimentar-se (de)	<i>živit se (čím)</i>
devorar	<i>žrát</i>
atacar	<i>útočit</i>
caçar	<i>lovit</i>
mossegar	<i>kousnout</i>
rugir	<i>řvát</i>
bordar	<i>štěkat</i>
miolar	<i>mňoukat</i>
udolar	<i>výt</i>

## els animals tenen

la cua	<i>ocas</i>
les crineres	<i>hříva (koňská)</i>
el musell	<i>čumák, čenich</i>
l'ullal	<i>tesák; kel</i>



la trompa	<i>chobot</i>
la cornamenta	<i>parohy</i>
les potes	<i>nohy (zvířecí)</i>
les banyes	<i>rohy</i>
la peülla	<i>kopyto, pazneht</i>
l'urpa	<i>tlapa, pracka; dráp</i>
les ungles	<i>(paz)nehty</i>
el pèl, el pelatge	<i>srst</i>
la madriguera	<i>pelech, doupě, nora</i>
l'estable	<i>stáj (pro dobytek)</i>
la cavallerissa	<i>stáj (koňská)</i>
les plomes	<i>peří</i>
les ales	<i>křídla</i>
el bec	<i>zobák</i>
les urpes	<i>drápy, pařáty</i>
l'esperó	<i>ostruha</i>
la cresta	<i>hřebínek</i>
el niu	<i>hnízdo</i>
l'ou	<i>vajíčko</i>
les antenes, els tentacles	<i>tykadla</i>
el fibló	<i>žihadlo</i>
las aletes	<i>ploutve</i>
les escames	<i>šupiny</i>

**els animals de cria****domáci zvířata**

els animals domèstics	<i>domáci zvíře (papoušek, křeček atp.)</i>				
el mascle	<i>samec</i>	la femella	<i>samice</i>		
el bou	<i>vůl</i>	la vaca	<i>kráva</i>	el vedell	<i>tele</i>
el brau	<i>býk</i>				
el cavall	<i>kůň</i>	l'euga	<i>klisna</i>	el poltre	<i>hříbě</i>
l'ase - el ruc	<i>osel</i>	la somera	<i>oslice</i>		
el porc	<i>prase</i>	la truja	<i>prasnice</i>	el garri	<i>sele</i>
el moltó	<i>beran</i>	l'ovella	<i>ovce</i>	el xai	<i>jehně</i>

el boc	<i>kozel</i>	la cabra	<i>koza</i>	el cabrit	<i>kůzle</i>
el gos	<i>pes</i>	la gossa	<i>fenka</i>	el cadell	<i>stěně</i>
el gat	<i>kocour</i>	la gata	<i>kočka</i>	el gatet	<i>kotě</i>

**les aus de corral**

***drůbež***

el gall	<i>kohout</i>	la gallina	<i>slepice</i>	el pollastre	<i>kuře</i>
el gall d'indi	<i>krocán</i>	la pioca	<i>krůta</i>		
el paó	<i>páv</i>	la paona			
el colom	<i>holub</i>				
l'oca	<i>houser</i>				
l'ànec	<i>kačer</i>				

**els animals del bosc**

***lesní zvířata***

el cérvol	<i>jelen</i>
el cabirol	<i>srnec</i>
la daina	<i>daněk</i>
el mufló	<i>muflon</i>
el porc senglar	<i>divočák</i>
l'isard	<i>kamzík</i>
la cabra salvatge	<i>kozorožec; horská koza</i>
el ren	<i>sob</i>
la guineu	<i>lišák</i>
el llop	<i>vlk</i>
la llebre	<i>zajíc</i>
el conill	<i>králík</i>
l'esquirol	<i>veverka</i>
el rosegador	<i>hlodavec</i>
l'eriçó	<i>jezek</i>
el teixó	<i>jezevec</i>
la fagina	<i>kuna</i>
la marmota	<i>svišť</i>
la guineu	<i>liška</i>

la lloba	<i>vlčice</i>
el cargol	<i>šnek, hlemýžď</i>
el topo	<i>krtek</i>
l'escurçó	<i>zmije</i>
l'ocell de rapinya	<i>dravec (pták)</i>
el mussol	<i>výr; sova</i>
l'àguila	<i>orel</i>
el falcó	<i>sokol</i>
el xoriguer	<i>poštolka</i>
la rata	<i>krysa</i>
el ratolí	<i>myš</i>
el picot	<i>datel</i>
el corb	<i>havran</i>
<b>els animals aquàtics</b>	<b><i>vodní zvěř</i></b>
el dofí	<i>dolfin</i>
la tonyina	<i>tuňák</i>
la balena	<i>velryba</i>
el tauró	<i>žralok</i>
el llenguado	<i>mořský jazyk</i>
la morena	<i>muréna, mořský úhoř</i>
el lluç	<i>treska</i>
l'anxova	<i>sardinka</i>
la medusa	<i>medúza</i>
la llagosta	<i>humr</i>
l'escamarlà	<i>mořská rak</i>
el cranc	<i>krab</i>
l'estrella de mar	<i>mořská hvězdice</i>
el pop	<i>chobotnice</i>
la sèpia	<i>sepie</i>
les cloïsses	<i>slávky jedlé</i>

la tortuga	<i>želva</i>
la gavina	<i>racek</i>
el corb marí	<i>kormorán</i>
el pingüí	<i>tučňák</i>
<b>el parc zoològic</b>	<b>zoologická zahrada</b>
la gàbia	<i>klec</i>
la girafa	<i>žirafa</i>
l'elefant	<i>slon</i>
el camell	<i>velbloud</i>
el dromedari	<i>dromedár</i>
l'antílop	
la zebra	<i>zebra</i>
la gasela	
l'hipopòtam	<i>hroch</i>
el rinoceront	<i>nosorožec</i>
el búfal	<i>buvol</i>
l'ós panda	<i>medvěd panda</i>
bru	<i>medvěd brtník, hnědý medvěd</i>
polar	<i>polární medvěd</i>
rentador	<i>mýval</i>
l'estruc	<i>pštros</i>
el cangur	<i>klokan</i>
el rèptil	<i>plaz</i>
la tortuga	<i>želva</i>
el llangardaix	<i>ještěr</i>
el cocodril	<i>krokodýl</i>
el caiman	<i>kajman, aligátor</i>
la iguana	<i>leguán</i>
la serp (verinosa)	<i>had (jedovatý)</i>
la colobra	<i>užovka</i>
la fera	<i>šelma</i>



l'ocell rapinyaire	<i>dravec (pták)</i>
els ocells indígenes	<i>domorodé ptactvo</i>
el tord	<i>drozd</i>
l'oreneta	<i>vlaštovka</i>
el blauet	<i>ledňáček (říční)</i>
l'estornell	<i>špaček</i>
l'oriol	<i>žluva</i>
el gaig	<i>sojka</i>
la cadenera	<i>stehlík</i>
l'hortolà	<i>strnad zahradní</i>
el rossinyol	<i>slavík</i>
l'alosa	<i>skřivan</i>
la gavina	<i>racek</i>

#### **ocells exòtics**

el papagai	<i>exotické ptáctvo</i>
l'ocell del paradís	<i>papoušek žako</i>
el colibrí	<i>rajka</i>
	<i>kolibřík</i>

### **3. Flora**

#### **l'arbre**

l'arbust, la mata, el matoll	<i>strom</i>
el tronç	<i>keř, křoví, porost</i>
la capçada	<i>kmen, pařez</i>
les arrels	<i>koruna (stromu)</i>
la branca	<i>kořen</i>
la pinya	<i>větev</i>
la fulla	<i>smrková šiška</i>
la fullareda	<i>list</i>
la resina	<i>listoví; listí</i>
esgrogueir	<i>smůla, pryskyřice</i>
talar	<i>žloutnout</i>
la tala d'arbres	<i>kácet stromy</i>
	<i>kácení stromů</i>

repoblar  
fer ombra  
ombrós  
el bosc impenetrable  
l'albereda

*zalesnit*  
*stínit*  
*stinný*  
*neproniknutelný les*  
*alej*

**arbusts i arbres ornamentals**

la rosa  
el roser  
el gessamí  
la magnòlia  
l'arç blanc  
la rosa silvestre

***okrasné keře a stromy***  
*růže*  
*růžový keř; růžový sad*  
*jasmin*  
*magnolie*  
*hloh*  
*planá růže, šípková růže*

**los arbres fruiters**

la pomera  
la perera  
el cirerer  
el guinder  
la prunera  
el presseguer  
l'albercoquer  
la figuera  
el plataner  
el taronger  
el mandariner

***ovocné stromy***  
*jabloň*  
*hrušeň*  
*třešeň (strom)*  
*višeň*  
*švestka (strom)*  
*broskvoň*  
*meruňka*  
*fikovník*  
*banánovník*  
*pomerančovník*  
*mandarinkovník*

**els arbres de fronda**

la noguera  
l'avellaner  
el castanyer  
l'ametller  
el roure

***listnaté stromy***  
*ořech (strom)*  
*lískový keř*  
*kaštan*  
*mandlovník*  
*dub*

el faig	<i>buk</i>
l'alber	<i>topol</i>
el freixe	<i>jasan</i>
l'om	<i>jilm</i>
el til·ler	<i>lípa</i>
el salze	<i>vrba</i>
el bedoll	<i>bříza</i>

**els arbres de varietat conífera**

l'avet	<i>jehličnaté stromy</i>
el làrix	<i>smrk</i>
el pi	<i>modřín</i>
el cedre	<i>borovice</i>
la sequoia	<i>cedr</i>
el teix	<i>sekvoj</i>
el ginebre	<i>tis</i>
	<i>jalovec</i>

**la flor**

la planta	<i>květina</i>
la menta	<i>rostlina</i>
la mala herba	<i>máta</i>
l'herba	<i>plevel</i>
la tija	<i>rostlina, bylina, tráva</i>
el calze	<i>lodyha, stopka, stonek</i>
el pètal	<i>kalich</i>
l'estam	<i>okvětní plátek</i>
el pistil	<i>tyčinka</i>
la poncella	<i>pestík</i>
el grífol	<i>pupenec, poupě</i>
	<i>odnož, výhonek; růžové poupě; mladý stromek</i>
l'espina	<i>trn</i>
l'herbari	<i>herbář; botanik</i>
agafar flors	<i>trhat květiny</i>



plantar flors	<i>sázet květiny</i>
emmarcir	<i>zvadnout</i>
fer bona olor	<i>vonět</i>
fer mala olor	<i>páchnout</i>
les herbes medicinals	<i>léčivé rostliny</i>
el bruc	<i>vřes</i>
la lavanda	<i>levandule</i>
el romaní	<i>rozmарýn</i>
la camamilla	<i>heřmánek</i>
la farigola	<i>mateřídouška</i>
el trepó	<i>divizna</i>
el safrà	<i>šafrán</i>
la prímula	<i>prvosenska</i>
la rosella	<i>vlčí mák</i>
la sàlvia	<i>šalvěj lékařská</i>
l'ortiga	<i>kopřiva</i>
la verònica	<i>rozrazil</i>
el trèvol	<i>jetel</i>
la campànula	<i>zvonek</i>
la campaneta blanca	<i>sněžěnka</i>
el lliri	<i>kosatec</i>
la violeta	<i>fialka</i>
el pensament	<i>maceška</i>
la margarida	<i>sedmikráska; kopretina</i>
el clavell	<i>karafiát</i>
el ranuncle	<i>blatouch</i>
el nomoblidis	<i>pomněnka</i>
el cactus	<i>kaktus</i>
la figuera de moro	<i>opuncie, nopál</i>
<b>els cereals i plantes industrials</b>	<b><i>obiloviny a některé průmyslové plodiny</i></b>
la colza	<i>řepka</i>
el gira-sol	<i>slunečnice</i>

el blat de moro

*kukuřice*

el cotó

*bavlna*

el lli

*len*

el jute

*juta; jutovník*

l'olivera

*olivovník*

el sèsam

*sezam*

els cereals

*obiloviny*

la civada

*oves; ovesná kaše*

el sègol

*žito; žitné zrno*

l'ordi

*ječmen*

el blat

*obilí; pšenice*

**els bolets**

***houby***

el fong

*houba; klobouček hub*

els bolets verinosos

*jedovaté houby*

anar a caçar bolets

*jít na houby*

l'agàric

*bedla*

el xampinyó

*žampion*

**Frases fetes:**

Ser l'ase dels cops

Ficar la banya

Pujar-li la mosca al nas

Ésser una gata maula

Perdre bous i esquelles

Una flor no fa estiu

El gat escaldat d'aigua tèbia fuig

Fer el negoci d'en Robert amb les cabres

Fer volar coloms

Fer florir

Fer l'ànec

Ser un gat vell

Ser un ull de poll  
 Ser flors i violes  
 Passar la nit del lloro  
 Passar bou per bèstia grossa  
 Hi ha gat amagat  
 Tenir llengua d'escorpí

## **Text 1**

### **Quines preguntes haig de fer-me abans d'adquirir un animal de companyia**

Un animal de companyia pot arribar a viure de 10 a 15 anys, de vegades més. Durant tot aquest temps necessitarà atenció, que tinguis cura d'ell i que l'estimis. Com que tot aquest temps formarà part de la família, tots heu d'estar d'acord en el moment d'adquirir-lo. Incorporar-lo a la teva vida no ha de ser només un impuls, sinó un acte pensat i meditat.

#### **Quant de temps podré passar amb ell?**

Els gossos són animals sociables i necessiten de la teva companyia.

#### **Quant espai li puc proporcionar?**

Has de considerar que, en cas de disposar d'una llar petita, hauràs de dedicar-li molt de temps a fi que pugui fer exercici fora de la llar.

#### **Quina quantitat de diners puc gastar per ell?**

Hauràs de comprar-li menjar, dur-lo al veterinari, censar-lo i identificar-lo, portar-lo a la perruqueria canina, comprar-li alguna cosa extra i reposar tot el que pugui fer malbé.

#### **Quant exercici li puc proporcionar?**

Si tens poc temps, tria animals petits i poc actius que tinguin prou amb l'exercici que poden fer dins de casa o en passeigs curts. Has de tenir en compte que no sempre els gossos petits són menys actius ni els grans més actius. Tria bé.

#### **Sóc capaç de cuidar-lo?**

L'educació és important a fi que no causi molèsties al veïnat i, alhora, perquè no et molesti també a tu. Si els gossos no reben una correcta educació, de vegades els propietaris poden arribar a plantejar-se l'eutanàsia. No arribis mai a aquest extrem. Sabies que la majoria d'eutanàsies són degudes a problemes de comportament?

### **On el deixaré si surto de vacances?**

És important saber que el teu gos no sempre podrà viatjar amb tu. Has de pensar que, quan tu viatgis, necessitaràs una altra llar on deixar-lo, o si estàs disposat a pagar-li una residència canina.

Quines preguntes haig de fer-me abans d'adquirir un animal de companyia. In: <http://www.aspb.cat/quefem/animalscia/preguntes.htm>, datum zhlédnutí 13.10.2014

## **Text 2**

### **Llegeix aquests consells sobre com estalviar aigua:**

El clima mediterrani, dominant a Catalunya, es caracteritza per una època de sequera a l'estiu i a l'hivern i unes pluges irregularment distribuïdes al llarg dels mesos de primavera i tardor. Per tant, l'aigua és un recurs escàs a casa nostra.

No malbaratar-la és avui un dels principals reptes ambientals. En l'àmbit domèstic i laboral, contribuïrem decisivament a estalviar-ne si modifiquem alguns hàbits.

Un ús més racional d'aquest element essencial per a la vida garantiria l'abastament d'aigua en el futur.

1. És convenient tancar l'aixeta quan no necessites l'aigua, com per exemple mentre t'ensabones a la dutxa o quan et rentes les dents. Quan et rentes les dents amb l'aixeta oberta, llences uns 12 litres d'aigua.
2. Les fuites incrementen el consum d'aigua en milers de litres. Quan detectis una pèrdua d'aigua a les aixetes, a les cisternes o a les conduccions d'aigua, avisa ràpidament el teu lampista habitual. Sempre serà més econòmic reparar les fuites que haver de pagar per una aigua que no es consumeix.
3. El vàter no s'ha de fer servir de paperera. A més d'abocar-hi substàncies que embruten, malgastaràs aigua inútilment. Els residus sòlids higièncs, com compreses, gases i cotó, obstrueixen les plantes de tractament d'aigües residuals, les depuradores. Cada cop que estires la cadena del WC per llançar-hi un cotó o un paperet, desaprofites 10 litres d'aigua.
4. Instal·la sistemes d'estalvi d'aigua a les aixetes, com airejadors o limitadors de cabal. Permeten reduir el consum d'aigua a la meitat sense reduir-ne l'eficàcia.

5. Els nous models de vàter disposen de cisternes igual d'eficients i de menor capacitat (6 litres en comptes de 10), sistemes d'interrupció que permeten tallar la sortida de l'aigua, i sistemes de doble descàrrega per escollir el cabal d'aigua que volem. Busca el Distintiu de garantia de qualitat ambiental que identifica productes que estalvien aigua.
6. En comprar una rentadora o un rentavaixella, comprova que tinguin un consum baix d'aigua i d'energia. Hi ha models que regulen el consum segons la càrrega, o que tenen una opció d'estalvi d'aigua. Quan els facis servir, omple'ls bé i estalviaràs prop d'un 25 % d'aigua.
7. Cada cop que et banyes utilitzes uns 200 litres d'aigua. Millor dutxar-se que banyar-se.
8. No aboquis l'oli de cuina per la pica: porta'l a una deixalleria. Pot contaminar l'aigua, afavoreix la formació d'escuma i potencia la proliferació d'organismes que dificulten la depuració de l'aigua.
9. Rega les plantes al matí ben d'hora o al vespre. Evita regar-les durant les hores de més calor, ja que augmenta l'evaporació i es perd una part important de l'aigua.
10. Tant als jardins com a l'interior dels edificis, les plantes i els arbustos mediterranis tenen una menor necessitat d'aigua. A les zones de gespa, i sobretot a l'estiu, convé mantenir una mida més alta per conservar la humitat del sòl. Això redueix la necessitat de reg i permet estalviar aigua.
11. A l'hora de netejar el cotxe, és preferible dur-lo al rentacotxes. Un rentacotxes consumeix entre 20 i 30 litres d'aigua que, normalment, es reutilitzen després d'un procés senzill de depuració propi. Si rentes el cotxe amb la mànega d'aigua, en 10 minuts pots consumir 200 litres d'aigua. També estalviaràs molta aigua si fas servir una galleda i una esponja.

Generalitat de Catalunya. Departament de Medi Ambient. Tu i l'estalvi d'aigua. In: [http://www10.gencat.cat/mediamb\\_tma/microsite/docs/TMA01PDF.pdf](http://www10.gencat.cat/mediamb_tma/microsite/docs/TMA01PDF.pdf), datum zhlednutí 13. 10. 2014

**Activitats:**

- Com és la natura de la República Txeca?
- Com és el clima en el teu país?
- Creus que ha canviat la consciència ecològica en els últims anys?
- Creus que fa uns anys es contaminava més que ara?
- Hi ha persones que pensen que el canvi climàtic està provocat per l'ésser humà i d'altres que creuen que són cicles naturals. Tu què en penses?
- Quins consells donaries per estalviar energia elèctrica?
- Quina és la teva relació amb el reciclatge?
- Quin és l'animal o insecte que més angúnia, fàstic o repulsió et fa i per què?
- Quins són els avantatges i els inconvenients de tenir un animal domèstic com ara un gos o un gat?
- Quines comparacions entre les qualitats de les persones i els animals coneixes? Saps si es poden aplicar també en català? Per exemple: ser fort com un lleó.
- Com s'haurien de tractar els animals de granja destinats al consum humà, com ara els porcs, els ànecs, les gallines?
- T'agrada anar a caçar bolets? Per què? Creus que és una activitat sostenible? Creus que s'hauria de cobrar una taxa per anar a caçar bolets?